

seda: "Bratři, navrhuji, abychom šli si vypít na oslavu myšlenky" A jako buráček mofe členové zabručeli: "Nazdáááá... At žije Havlíček!"

Dobrý Muž s pošetlým srdcem osaměl... V jeho očích bylo vlhko... Vztahoval ruku... Ale kolem něho nebylo nikoho, kdo by se byl té ruky uchopil...

(Úryvek z dopisu: "Ta schůze se mi zdála být vhodnou příležitostí. A skutečně, stále mne sledovali se zájmem, dokud jsem nevyšloval Vaše jméno. To jste měl vidět ten rámsu odchovaneč Geringerových a Láčkových! Marně jsem jim vysvětloval, že se nejedná o osoby, nýbrž o věc. Byl konec se všim. A já jsem dosud tak rozčilen, že Vám toho nemohu ani řádně popsat.")

Toto ovšem, jak luskavý čtenář vidí, jest pouze nesmyslná pohádka; dopis je pode všeho mystifikací; každý uzná, že něco takového není možno mezi uvědomělými krajany. Pro všechny případy: poštovní razítko na osudném dopis je...

"Jen ještě poznamenám, že můj dopis není pro veřejnost"—ano, teď si vzpomínám, že takto končí mystifikaci můj korrespondent; a proto tedy raději o tom všem pomlčím.

Platí-li kde osoba na celé čáře více než myšlenka, je to mezi americkými Čechy. Zásady neznamenají ničeho, i děje jsou podřízeného významu, jsou-li vůbec v oběhu; osoba a zas jen osoba je to, co budí závist, obnovuje zášť, dává omluvu hostejnosti, podněcuje nesvornost a pochovává každou myšlenku dříve, než dojde k ráznému činu.

Massa je zkažená; americké Československo jako celek nemohlo se nikdy uplatnit, poněvadž práva k celku jsou v jeho minulosti a za ním; ale ono nevyužilo ani výhod, jež mu plynuly se soudržností, pokud staré pásky jednoho původu se neuvolnily, a jež budou tu k využití, dokud pásky se nepotrhnají docela... Nelze-li však pracovat s massou pro chyby, jichž zárodky jsme si sem přinesli i pro ty, jež jsme si tu sami vypěstili, lze stále ještě počítati s jednotlivci. Ověřiti si jednotlivce a posíliti vzájemným vědomím druhá k druhu, je dnes jediná cesta a poslední pokus s nápravou.

Náš experiment se sbírkou přece jen dokazuje, že lze aspoň do jisté míry mluvit o vlivu tištěného slova na čtenáře a že slovo mluvené i tištěné mohlo by dělat divy, kdyby žurnalistiky a "vůdcové" nebyli zkaženější massy.—myslím zase jako celek, nikoli jako jednotlivci, z nichž někteří zasluhují si namnoze úcty a obdivu. Je-li však dnes netečnost takřka legální mezi svobodomyšlnými, hlavní zásluhu lze přičísti dvěma ohniskům národního cítění,—dvěma ohniskům, jež vyhasla: národním jednotám a žurnalistice. Ukazuje se na jednoty jako na národní skutek, jako na zřízení, jež podporuje udržení národnosti a zvelebení její etí; snad je tomu tak do jisté míry, a dráhu jistě bylo, ale není v tom zásluha,—jde tu jen o prosté zajištění rodiny, v tomto způsobu spíše vynucené okolností, než založené na ideách, na národním vědomí. Kdyby základ byl na onom vědomí, neukázalo by se to při takových příležitostech, jaku byla oslava výročí úmrtí Havlíčkova? Neukázalo by se to v podobě sřizení "národní daně"? Neprorokovalo by se to v denním životě, vždy a všude? A místo toho? Netečnost

Ovšem, jsou tu zase výminky. Kocourkovská oslava etihodného rádu, o níž vypravuje naše pohádka, vyvážena jest sbírkou p.

zásilkou \$4.75, jež sebral p. Frank Dvořáková v Hopkins, Minn., a Jerman ve schůzi Řádu Karla, č. 70 ZČBL., ve Spencer, Neb. Doufejme, že příkladu bude následováno!

"Mám Vás srdečně rád," píše pan Jerman po malé špičce na mé povídky, jež se mu nezamlouvají tak, jako články, "a za Vás boj proti krváctím Vás ctím. Jsem již v Americe od svého dětství, přes 25 roků, a stále na farmě,—tedy nevím mnoho o staré vlasti ze své zkušenosti, ale myslím, že ve Vidni, kde je tolik Čechů, by mohli míti také něco, a že my v Americe nejsme ti nejhorší."

Ani vás nenapadejž, milý pane Jermane, že bych prohlašoval americké Čechy za nejhorší. Bez okolků přiznám se, že jsem je měl za horší před rokem, když jsem s Glossami začal; od té doby mé zkušenosti obsáhly i jiné elementy přístěhovalcké, i shledal jsem, že z nich jsou Češi — nejlepší. Připomeneme-li si, že jejich žurnalistika je nejhorší—jako celek,—je to tím obdivuhodnější. A přece výsledku, jenž by ukazoval na vlivnost, není! Jak to vysvětlit? Mýlíte se však, myslíte-li, že v dědičtí Češi nedokázali ničeho; žijete v ovzduší nepřátelském, pod tíhou starých předsudků i nových obtíží, přece jen rok za rokem jdou výše; a soudit dlužno vždy nikoli jen podle dneška, nýbrž i dle věrejška; srovnávat, jde-li se nahoru nebo stojí-li se, což je totéž, jako klesat... Američtí Češi mohli by i nám v staré vlasti být v mnohém dobrým příkladem; ale proto přece jen jest nepopíratelné, že mohli býti nekonečně dále a výše, kdyby nebylo pochybené výchovy. Zkáza vkusu, otupení jemnosti, ubíjení ideí a podřizování myšlenek osobám, závist a zášť, nejsou-li dle žurnalistiky, jsou zlem jí trpěným a živěným.

"Přijměte ode mne srdečný pozdrav," píše p. M. F. Sokol z Imperial, Cal., "a 50 centů, jež Vám posílám na Vaši úpěnlivou žádost k sbírce Vaší podniknutí. Je mi skutečně hanba poslat jen tak malou částku, ale nelze mi utrhout si i své rodině od úst více, a přece jen rád bych aspoň něčím přispěl..." Pak vypisuje pan Sokol část svých zkušeností, nad nimiž se srdce chvěje; a poněvadž jeho dnešní osud spojen jest se zklamanou důvěrou v "národní učitele," v rozrušení uniká mu z pera věta: "ti tvorové, které nazýváte národními učiteli, zasluhují si právem názvu národní šibeničníci..." Srovnáte-li s těmito jině, jichž slyšíte všude po českých osadách dost a dost, nedivte se, že možnost dobrého vlivu žurnalistiky je tak žalostně podlomena mezi americkými Čechy; dobré slovo v mnohých lidech nevyniká k prospěchu již proto, že je vytištěno v listě ztrativším důvěru; a jen zlý vliv zůstává neporušitelným a leda vzrůstá

"Mnoho zdaru našemu podnikku" přejí Helena Koukalová a Frant. Šebková ze Spring Ranch, Neb., posílajíce po 10 centech.—"K vyzvání dvacáté první glosy" posílá \$1 český kněhkupec z New Yorku, p. A. Velebil, a 25c jeho přítel, p. St. Žižka.—\$1 posílá přítel Karel Steiger z Omaha, Neb., s nímž jsem se naposled viděl zde, v Avaloně, před několika měsíci.—Se stručním, srdečným příspěvkem 50 centů věnuje p. F. Šabacký z Thurston, Neb.—Stejný obnos přikládá k dopisu p. Jak. Hajný z Haddam, Kansas.—Především přijměte ode mne srdečný pozdrav!" píše 72-letý stařáček. "Rád mám P. Z. a když dočetl jsem se, že byste rád viděl, jak asi daleko působí Vaše upřímná slova mezi čtenáři, posílám i já maličkost na vaši výzvu, ač nedávno jsem poslal příspěvek

přímo České Stráži." A končí: "Přeji Vám mnoho zdaru, aby se Vám tak vedlo, jak si přejete, ve Vaší sbírce. Jen pracujte dále na svém díle, a neohlížejte se na nic,—ti štkalové přece jednou přestanou a budou se hanbit sami nad sebou."

Přikládám pro Vaši sbírku poukázku na \$5" píše přítel W. F. Severa z Cedar Rapids, Ia. "Že částka není větší, příčinou jest okolnost, že jsem již dříve přispěl na pomník Havlíčkův přímo do Chicago sběracímu výboru. Souhlasím úplně s Vámi ve Vašem boji za očistu a pro uznání a ocenění snah těch upřímných vlastenců, mezi nimiž jméno Havlíčkovo zasluhuje si místo mezi prvními,—jen želim, že není více Havlasů, by nadehnuli všechny krajany k společné národní práci."

"Velice nás potěšila Vaše dvacátá první glosa," píše přítelkyňe, p. Marie Becková z Wilber, Neb. "Myšlenka sbírky je právě časová,—a snad, doufejme, co není možno uskutečnit celku, že podaří se Vám. Smíme snad aspoň doufat! Již dříve byla bych Vám psala v této věci, ale víte, jak to u nás chodí; samá práce. Žně a mlácení jsou nyní v plném proudu..." Přece tedy měl pravdu p. Špirk, že práce oddaluje mnohé od toho, co by jinak byli už dávno učinili; nezbude tedy, než tak dlouho vyzývat a žalovat i prosit, až i ti hostejní z disperace pošlou po příspěvku. Snad krásný příklad rodiny Beckovy dokáže více, než moje vyzvání. "Přiloženu naleznete poukázku na \$5 poznamenává paní Becková. "Muž posílá \$3 a děti každé po 50 centech ze své domácí pokladničky. Já nic."

Dobrá maminka Becková! Jakobych jí neznal! "Já nic." A přece dala v jistém ohledu více, než kdo jiný, dala důkaz, že do srdcí svých dětí vstúpila vědomí českého původu, hrdoť nad ním a ohotu zájmům národním věnovati svou součinnost... Manželé Beckovi i milé jejich dítky jsou zapsáni v mých amerických vzpomínkách nesmazatelně; dny u nich ztrávené zdají se mi být dnes krásným snem; a tento jejich důkaz přátelství nemůže než vřhnouti tím více záře a něhy do mých vzpomínek...

Spojil jsem povinnost spolupracovníka listu s povinností občana, jenž by měl děkovat na všechny dopisy a odpovídat na mnohé z nich. A rád bych viděl, kdyby tím dosaženo bylo i těchto účelů: hojnějšího zájmu na sbírce

Dosud máme \$34.91. Ze srdce děkuji všem těm, kteří příspěvkem osvědčili mi své přáetství. Kdybych kdy se byl cítil poněkud znechuceným všim tím blátem, jímž po mně bylo házeno, ty dopisy, jež dostal jsem v posledních dnech, nahradily mi všechny nepřijemnosti stokrát...

Jen škoda, že místo padesáti čtenářů nepocítilo svou povinnost pět tisíc těch dobrých duší.

Využítujte svých schopností.

Příležitost vašeho života očekává vás v nových městečkách na Chicago Great Western dráze. Příležitost skoro ve všech oborech obchodu. Pište si dnes E. B. Magill, Mgr. Townsite Department, Omaha, pro úplnou informaci a výtisk "Town Talk". 52m2

Chautauqua ajezd Harlan, Ia., od 4. do 12. srpna.

Jedno jízdne a třetina za okružní cestu po Chicago Great Western dráze. Lístky na prodej 9. a 11. srpna. Platny do 13. srpna. Další podrobnosti sdělí vám každý jednotel Great Western dráhy nebo J. P. Elmer, G. P. A., St. Paul, Minn. 1-2

Zprávy zahraničné.

Čechy.

Země česká, v poslední době tak často pohromami navštěvovaná, byla dne 22. července opětne postižena hroznou bouří, jež byla jednou z největších v poslední době. Tentokrát postiženy jsou jižní Čechy a taktéž část Rakous Horních i Dolních až k Vídni. Nejvíce škod bylo způsobeno v Čechách. V Klatovech konaly se právě oddávky a když novomanželé vraceli se z kostela domů, náhle se zablesklo, hrom zaburácel a nevěsta mrtva klesla k zemi. Ženich byl taktéž poraněn. V Klatovech mimo to byli čtyři lidé zabiti. Při této bouři padaly podél celé Šumavy kroupy, jež rovněž nadělaly mnoho škod. Úroda byla na mnohých místech úplně zničena. Lid je tím opětne těžce postižen a bude třeba rychlé pomoci, aby se zabránilo hladu. Rovněž v severních krajích Horních a Do'ních Rakous bylo několik osob bleskem zabito.

Rusko.

Co se už dávno očekávalo, stalo se skutkem. Duma byla rozpuštěna. Dne 22. července vydán byl carský manifest, jímž nynější дума se rozpouští a svolává nová, jež má se sejíti 5. března příštího roku. Příčinou tohoto rozpuštění jsou prý stále nepokoje v zemi a vzrůstání se hnutí revolučního. Manifestem carským zavádí se v zemi starý pořádek, totiž absolutismus a vláda byrokracie. Očekává se, že následky tohoto kroku přinesou Rusku opětne mnohé těžké chvíle a že nepokoje vypuknou na všech stranách. Podobného náhledu je bezpochyby i samotná vláda, ježto činí na všech stranách přípravy, aby revoluce potlačena byla hned v zárodku. Do velikých měst, jako do Moskvy a Petrohradu, stahuje vláda vojsko se všech stran. Vláda bezpochyby chce touto svou hotovostí revolučnímu postrašiti. Podaří-li se jí to, jest ovšem otázkou budoucích dnů. Rovněž i ve stranách, vládě nepřátelských konají se přípravy. V době nejbližší rozlétně se po celé Rusi provolání, v němž bude lid vyzván k odboji proti vládě. Mnozí prohlašují, že nová krveprolití jsou neodvratná a všechna zodpovědnost za to padá prý na cara. — První nepokoje dostavily se hned v prý den po rozpuštění dumy. VPetrohradě došlo k srážce mezi lidem a vojskem, při níž se střílelo na obou stranách. Lid je carovým počináním velice rozezlen. — Dne 24. června vydal car úkaz, jímž dosavadní předseda ministerstva Goremykin zbavuje se svého úřadu. Na jeho místo jmenován byl Stolypin, dosavadní ministr vnitra. — Duma odepřela carovi poslušnost. Prohlásila že ve svých zasedáních bude pokračovati dále a to carovi na vzdory. Za tou příčinou odebrali se do Virborgu, kde budou pokračovati v jednání. Jest jisto, že vláda nechá dumu rozehnatí vojskem. Není vyloučena možnost, že poslanci po té odeběrou se do některého města finského a kdyby i tu vláda použila násilí, jsou odhodláni poslanci své schůze konati na parníku. — Do Virborgu odebralo se 185 poslanců, kteří spracovali prohlášení k ruskému lidu, v němž vybízejí ho k boji proti carismu. Zasedání konalo se v jistém hotelu. Za nedlouho dostavil se do místnosti, kde se jednání odbývalo, politický správce města, jenž oznámil předsedovi dumy, že obdržel nařizení, aby zasedání sněmu v každém případě zabránil a poslance třeba i rozehnal. Po té vyzval poslance, aby se co nejrychleji rozešli. Ti však měli ještě dosti času, aby odhlasovali provolání k

národu, o něž sveden byl mezi poslanci malý boj. Leč manifest k národu konec konců podepsán byl všemi poslanci, vyjímaje Poláky, kteří prohlásili, že do otázek čistě ruských míchati se nemíní. V provolání tom vyzývá дума lid ruský, aby vládě odepřel placení daní a rekruty do té doby. Pokud nebude povolena národu svoboda. Provolání to jest velice důrazné a v mnohém podobá se dělnickému provolání, jež vydáno bylo v listopadu roku loňského, pro něž bylo mnoho lidí pronásledováno, pozavíráno a vycházení množství novin zastaveno. Hned po přijetí adresy k národu, poslanci se rozjeli. Někteří jeji do Petrohradu, jiní rozjeli se ku svým domovům; mnozí zstanou nějaký čas ve Finsku, a odeběrou se k domovům jinou cestou, ježto obávají se zatčení. — Ruský novopečený předseda ministerstva Stolypin vydal pro zahraniční tisk zprávu, ve které udává příčiny, pro které byla дума rozpuštěna. "Sněmovna od svého začátku přestupovala zákon," prohlásil Stolypin. "Svůj agrární program chtěla provésti tak, aby právo vlastnictví respektováno nebylo. Výkonnou moc chtěla z rukou vlády vzíti a sobě jí přivlastniti. Někteří členové sněmovny podnikali cesty po Rusku a podněcovali lid k bouřím. Toto jsou příčiny, pro které byla дума rozpuštěna." Rozumí se samo sebou, že příčiny rozpuštění jsou zcela jiné. A jednou z nejdůležitějších příčin jest, že дума nechtěla tancovat dle taktu cara. — Prohlášení sněmovny velice rozezleno vládu. Mělo se nejprve za to, že vláda pozavírá všechny poslance, jíž provolání toto podepsali, ale dosud nic podobného se nestalo. Snad čeká vláda, až jak vyvinouše věci později. Policie dostala rozkaz, aby přísně bděla nad tím, aby žádný časopis provolání sněmovny neotiskl. Silně strážce stojí u každé tiskárny a je přísně nařízeno, že ani jedině číslo listu nesmí přijíti do rukou lidu, dokud nedá vláda k tomu své svolení. Provolání to bude bezpochyby tištěno v tiskárnách tajných, jichž jest v Rusku množství. — Není již pochyby, že v Rusku nastane hrůzovláda, jako byla asi před dvěma roky, jíž konec teprve učinila válka rusko-japonská. Již nyní to začíná. Již nyní jest pozatýkáno mnoho osob, z nichž velká většina jest lidí úplně nevinných. Žádný veřejný projev není dovolen a zejména novinám věnuje vláda i policie náležitou pozornost. Snad až dosud nikdy nebylo veřejnému tisku činěno tolik protiventství, jako za nynější doby. Každé volnější slovo je potlačováno a každá volnější myšlenka censurou škrtnuta. Ze schůze ve Virborgu nesměl žádný z ruských listů přinést zprávy. Telegramy z venkova a z cizích zemí jsou škrtnuty tak, že až stávají se nesrozumitelnými. — Vláda snaží se rozhlásiti po celém světě, že ruský lid od revoluce upustil a že nemá v úmyslu proti vládě něco podniknouti. Ale jak se zdá, není tomu tak. Strana revoluční vydala k národu celou řadu prohlášení a sice každé třídě národa zvlášť. V manifestě k sedlákům praví se, že vláda dopustila se rozpuštěním dumy násilí a proto není prý třeba, aby se s vystoupením proti vládě děle otálelo. V manifestě k vojákům se praví, že nyní je povinnost všech dobrých lidí, aby podporovali bratry v boji za právo a svobodu. Též ku Kozákům vydán byl manifest, v němž poukazuje se na jejich nečestný úkol a práci, jíž pomáhají utlačovati své spolubratry a spolusestry. A zvláště záložníci se vyzývají, aby nenechali se děle nezákonně držeti ve službě, nýbrž aby odhodili zbraně a vrátili se ku svým rodinám.